

Nr 49.

Ankom till riksdagens kansli den 27 maj 1936 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 2:o), 8:o) och 13:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Genom en den 2 maj 1936 till riksdagen avlämnad proposition, nr 253, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

angående ändrad lydelse av 2 § 2:o), 8:o) och 13:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Härigenom förordnas, att 2 § 2:o), 8:o) och 13:o) lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

2:o) mål om beslut av landsting, av kommun, annan menighet eller deras representationer, så framt ej klagan föres över Konungens befallningshavandes beslut i anledning av sökt fastställelse å beslut, varom förmåles i 14 § 1. lagen om polisväsendet i riket eller i 61 § a) lagen om vägdistrikt, eller ock målet angår skolväsendets ordnande;

mål om nybyggnad — — — utom äktenskap;

mål angående folkpensionering och invalidunderstöd;

8:o) mål om rust- och rotehållares — — — friheter och skyldigheter:

mål rörande tillämpning av lagen om allmänna vägar, såframt ej klagan föres över sådana Konungens befallningshavandes beslut, som angivas i 16 § första stycket, 47 §, 49 § andra stycket och 65 § andra stycket nämnda lag, om bredden av hjulringar å arbetsåtkdon på landet;

mål om skjutsväsendet — — — samfälld tångtäkt;

13:o) mål om Konungens befallningshavandes beslut angående förordnande till syn rörande dikning, vattenavledning eller flottning eller till annan dylik förrättning;

mål om förordnanden — — — nya förordnanden;

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1937, dock att med avseende å mål, som rör tillämpning av förut gällande väglagstiftning, 2 § 8:o) i dess nuvarande lydelse fortfarande skall gälla.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

2 § 2:o).

Jämlikt 2 § 2:o) regeringsrättslagen höra till regeringsrättens upptagande, med vissa angivna undantag, mål om beslut av landsting, av kommun, annan menighet eller deras representationer. Av regeringsrätten upptagas alltså mål om beslut av vägstämman och detta oavsett om stämmans beslut överklagats hos länsstyrelsen eller underställts länsstyrelsens prövning och fastställelse. Enligt 3 § regeringsrättslagen skall regeringsrätten i senare fallet dock icke avgöra målet utan med eget utlåtande överlämna detsamma till avgörande av Konungen i statsrådet.

I lagen den 7 juni 1934 om vägdistrikt, som träder i kraft den 1 januari 1937, finnes liksom i övriga kommunallagar bestämmelser om att vägstämmas beslut om upptagande av lån i visst fall skall underställas Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse. Men härutöver stadgas i 61 § a) vägdistriktslagen att vägstämmas beslut om upptagande av lån, därest beslutet icke skall underställas Kungl. Maj:t, under vissa i lagrummet närmare angivna förutsättningar skall underställas länsstyrelsen. När fråga är om lånebeslut av annan kommun än vägdistrikt, sökes alltså fastställelse direkt hos Kungl. Maj:t och besvär över myndighets beslut i anledning av sökt fastställelse kunna således icke förekomma. Enligt lagen om vägdistrikt kommer däremot, såsom av det nyss sagda framgår, förhållandet i vissa fall att bliva annorlunda, när det gäller av vägstämman fattat lånebeslut.

Föredragande departementschefen, statsrådet Schlyter, har anfört, bland annat:

Då det synes mindre lämpligt, att mål avseende fastställelse av lånebeslut skola höra till regeringsrättens upptagande, torde i 2 § 2:o) regeringsrättslagen böra införas en tilläggsbestämmelse att mål, däri klagan föres över länsstyrelses beslut i anledning av sökt fastställelse å beslut, varom förmäles i 61 § a) lagen om vägdistrikt, icke skola upptagas av regeringsrätten.

I 2 § 2:o) har vidare föreslagits en formell ändring, betingad därav att lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring den 1 januari 1937 ersättes av dels lagen den 28 juni 1935 om folkpensionering, dels ock förordningen sistnämnda dag om invalidunderstöd.

2 § 8:o).

Lagarna den 7 juni 1934 om allmänna vägar och om vägdistrikt, vilka träda i kraft den 1 januari 1937, komma att träda i stället för dels 25 kapitlet byggningsbalken i vad samma kapitel ännu gäller, d. v. s. i fråga om allmän väg i stad, dels lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet, dels ock lagen den 13 juni 1919 om ödebygdsvägar.

I gällande regeringsrättslag finnes i 2 § 8:o) en uppräknig av de mål med avseende å allmänna vägars och ödebygdsvägars anläggning m. m., vilka skola tillhöra regeringsrättens upptagande och avgörande.

Det förslag till ändring av regeringsrättslagen, vilket utarbetats inom justitiedepartementet i anledning av, bland annat, den nya vägslagstiftningen och vilket därefter remitterats till lagrådet för inhämtande av dess utlåtande, upptog en med hänsyn till innehållet i nämnda lagstiftning reviderad uppräknig av sådana vägmål.

Lagrådet har anfört, bland annat:

Innehållet av 1891 års lag angående väghållningsbesvärets utgörande på landet är numera uppdelat å de år 1934 antagna lagarna om allmänna vägar och om vägdistrikt. Den nya lagen om allmänna vägar har ock ersatt de bestämmelser i 25 kap. byggningsbalken, vilka hittills varit gällande med avseende å vägväsendet i städerna. Den uppräknig av vägmål, vilken förekommer i 2 § 8:o) av det remitterade förslaget, hänför sig helt till lagen om allmänna vägar och torde i verkligheten avse att inbegripa samtliga fall, i vilka enligt 57 § samma lag klagan må föras hos Konungen, med undantag dock för sådana Konungens befallningshavandes beslut, som angivas i 16 § första stycket, 47 §, 49 § andra stycket och 65 § andra stycket. De fall, i vilka mål enligt lagen om vägdistrikt skola tillhöra regeringsrättens upptagande och avgörande, innefattas under 2 § 2:o). Vid detta förhållande lär den uppräknig, som under den äldre lagstiftningen var nödvändig, ej längre vara erforderlig utan kunna med fördel utbytas mot en hänvisning till mål rörande tillämpning av lagen om allmänna vägar med de hänvisning som nyss sagts. Erhåller stadgandet sådan avfattning, torde böra meddelas en övergångsbestämmelse av innehåll, att med avseende å mål, som rör tillämpning av förut gällande vägslagstiftning, 2 § 8:o) i nuvarande lydelse fortfarande skall gälla.

I överensstämmelse med lagrådets anvisningar har 2 § 8:o) gjorts till föremål för omarbetning inom justitiedepartementet.

2 § 13:o).

Enligt 2 § 13:o) i gällande lag hör till regeringsrättens upptagande och avgörande, bland annat, mål om Konungens befallningshavandes beslut rörande förordnande till vägdelning, varmed avses vägs fördelning till underhåll in natura.

Enär enligt den nya vägslagstiftningen vägdelning icke vidare skall förekomma i fråga om allmän väg har föreslagits, att vad 2 § 13:o) innehåller angående mål om beslut rörande förordnande till vägdelning skall utgå.

Vid granskning av nu föreliggande lagförslag har utskottet icke funnit anledning till erinran mot detsamma och får därför hemställa.

att förevarande proposition måtte bifallas av riksdagen.

Stockholm den 27 maj 1936.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. Westman.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman, Linder, Frändén, Sigfrid Hansson, Gustaf Tamm, Sam Larsson, Hagman** och *P. Sandström*:

från andra kammaren: herrar *Hage, Johanson* i Hallagården. *Olovson* i Västerås, *Pettersson* i Hällbacken, *Sandström* i Sollefteå. *Molander**, *Johanson* i Huskvarna* och *Thorell**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.